

בש"פ 6033/22 - הרצל שמאמי נגד מדינת ישראל

בבית המשפט העליון

בש"פ 6033/22

לפני:

כבוד השופט ח' כבוב

העורר:

הרצל שמאמי

נגד

המשיבה:

מדינת ישראל

ערר על החלטתו של בית המשפט המחוזי בתל אביב-
יפו במ"ת 4525-07-22 שניתנה ביום 6.9.2022 על
ידי כבוד השופט ש' מלמד

תאריך הישיבה:

י"ח באלול התשפ"ב (14.9.2022)

בשם העורר:

עו"ד שי לוי; עו"ד משה ישראלוב

בשם המשיבה:

עו"ד אושרה פטל-רוזנברג

החלטה

1. לפני ערר לפי סעיף 53(א) לחוק סדר הדין הפלילי (סמכויות אכיפה - מעצרים), התשנ"ו-1996 (להלן: חוק המעצרים), על החלטת בית המשפט המחוזי בתל אביב-יפו (כב' השופט ש' מלמד) במ"ת 4525-07-22 מיום 06.09.2022, בגדרה הורה בית המשפט על מעצרו של העורר עד לתום ההליכים המשפטיים נגדו.

תמצית עובדות כתב האישום והרקע לבקשה

2. ביום 04.07.2022, הוגש נגד העורר כתב אישום המייחס לו עבירות של החזקת, נשיאת והספקת נשק, מחסנית ותחמושת, לפי סעיפים 144(א, ב, ג) לחוק העונשין, התשל"ז-1977 (להלן: החוק).

3. על פי המתואר בכתב האישום, בתקופה הרלבנטית לכתב האישום ולפניה, החזיק העורר אקדח, מחסנית ותחמושת בביתו. ביום 18.06.2022, יצר אדם (להלן: ס.מ.) עם העורר קשר על מנת שהאחרון יספק לו נשק. בהמשך השניים נפגשו, והעורר העביר לידי ס.מ. את האקדח, יחד עם המחסנית והתחמושת. באותו יום, ירה ס.מ. באמצעות האקדח ביוסף יוספיה ז"ל וגרם למותו.

4. בד בבד עם הגשת כתב האישום, הוגשה בקשה לעצור את העורר עד לתום ההליכים המשפטיים נגדו. העורר הסכים לקיומן של ראיות לכאורה נגדו וכן עילת מעצר, והוא הופנה לשירות המבחן לצורך קבלת תסקיר מעצר שבמסגרתו תבחן חלופת מעצר. בהמשך הוגש התסקיר, בגדרו בא שירות המבחן בהמלצה לשחררו לחלופת מעצר בדמות מעצר בפקוח אלקטרוני. זאת, לאחר שהתרשם לחיוב מהמפקחים שהוצעו.

5. ביום 06.09.2022, הורה בית המשפט המחוזי על מעצרו של העורר עד לתום ההליכים המשפטיים נגדו. בית המשפט נימוק הכרעתו בשני טעמים מרכזיים: חומרת העבירות המיוחסות לעורר ולמיהות העורר. כן התייחס בית המשפט להמלצת שירות המבחן, אולם הדגיש הוא את התמונה הבעייתית של התנהלות המשיב העולה מהתסקיר, ובין היתר העובדה כי הוא "עסוק בצמצום התנהגותו הבעייתית, בין היתר בכל הקשור להחזקת נשק והעברתו לאחר".

6. על החלטה זו נסובה הבקשה שלפניי. בפתח בקשתו, מציין העורר את נסיבותיו האישיות, וביניהן גילו המבוגר, העובדה כי הוא אב ל-4 ילדים וסב ל-7 נכדים, מצבו הבריאותי והחוויות האלימות שחווה בבית המעצר. כן מציין העורר, כי עומדת לו הרשעה אחת בפלילים מלפני כעשור, שאינה מסוג העבירות המיוחסות לו כיום. עוד הוא טוען, כי בית המשפט המחוזי ביסס החלטתו על כך שהעורר "מרחיק עצמו מביצוע עבירה", ואילו אין זה מתקוף תפקידו להידרש להכחשתו בעת בחינת בקשה למעצרו. לבסוף, העורר טוען כי חלופת המעצר שהוצעה מגשימה את תכלית המעצר ומאיינת את מסוכנותו, תוך שהוא מבחין בין עניינו לבין פסקי הדין אליהם הפנה בית המשפט המחוזי בהחלטתו.

7. בדיון שנערך לפניי, חזר בא-כוח העורר על טענותיו, והתנגדה בא-כוחה של המשיבה לערר. במסגרת זו ציינה המשיבה, כי התסקיר שנערך בעניינו של העורר ייחס לו מסוכנות בינונית; כי לעורר גישה לנשק ולתחמושת; וכי נכון למועד זה עוד קיימת אי-וודאות אשר לאופן שבו השיג העורר את האקדח וכמה זמן הוא נמצא אצלו.

דיון והכרעה

8. לאחר שעיינתי בבקשה ובנספחיה ונתתי דעתי לטענות באי-כוח הצדדים, באתי לכלל מסקנה כי יש לקבל את הערר.

9. כידוע, בהתאם לסעיף 21 לחוק המעצרים ופסיקת בית משפט זה, יש לעצור נאשם בפלילים עד לתום ההליכים המשפטיים נגדו בהתקיים שלושה תנאים: קיומה של עילת מעצר; קיומן של ראיות לכאורה הקושרות את הנאשם לביצוע המיוחס לו בכתב האישום; והיעדר אפשרות להגשים את מטרת המעצר בפועל בדרך של חלופת מעצר (בש"פ 5840/18 התייר נ' מדינת ישראל, פסקה 10 (12.09.2021)). בענייננו, הערר מופנה כולו נגד החלטת בית המשפט המחוזי ביחס לתנאי השלישי, נוכח הסכמתו של העורר לקיומן של ראיות לכאורה נגדו ולעילת מעצר.

10. אין ספק כי המעשים המיוחסים לעורר חמורים, ואף נדמה כי העורר בעצמו אינו חולק על כך, נוכח הסכמתו לקיומה של עילת מעצר נגדו. יחד עם זאת, וכאמור, על בית המשפט לבחון האם קיימות חלופות למעצר מאחורי סורג ובריא אשר בכוחן להגשים את תכלית המעצר, תוך שהן פוגעות בצורה פחותה בחירותו.

11. העבירות המיוחסות לעורר מקימות חזקת מסוכנות סטטוטורית (ראו: סעיפים 21(א)(1)(ג)(2) ו-35(ב)(1) לחוק המעצרים; בש"פ 1748/11 יחזקאל נ' מדינת ישראל, פסקה 9 (10.03.2011)), והיא עילת מעצר. משכך, נדרש לבחון האם חלופת המעצר יש בה כדי לאיין את המסוכנות הנשקפת ממנו.

12. במסגרת בחינה זו, יש לשקול, בין היתר, את גילו של הנאשם; עברו הפלילי; משך הזמן שחלף מאז שהחל מעצרו; חומרת העבירה המיוחסת לו ונסיבות ביצועה; מידת המסוכנות הנשקפת ממנו; והמלצת שירות המבחן (השוו: בש"פ 5797/22 מדינת ישראל נ' פלוני, פסקה 16 (12.09.2022), והאסמכתאות שם; בש"פ 5499/22 שני נ' מדינת ישראל, פסקה 9 (18.08.2022)).

13. על חומרת מעשיו של העורר עמדתי. אולם מנגד, המדובר באדם מבוגר (כבן 71) המועסק מזה שנים רבות (גם לאחר שפרש לגמלאות) וחי חיים נורמטיביים. לעורר הרשעה קודמת בפלילים אשר כבר התיישנה, ועל אף שבתסקיר נקבע כי מידת מסוכנותו בינונית, שירות המבחן בא בהמלצה לשחררו לחלופת מעצר. וזאת, לאחר שמצא כי המפקחים שהוצעו - אשתו ובניו - מנהלים אורח חיים נורמטיבי, ומתאימים לשמש כמפקחים.

14. כן פורט בתסקיר קשייו של העורר להסתגל במעצר, סביבה שאינו מורגל אליה, עם פערי גילאים משמעותיים. עוד פורט ההשפעות של המעצר על בריאותו - הן הנפשי, הן הפיזי - והנזק שנגרם לו בתקופתו מאחורי סורג ובריח. ועל אף שמעצר ועל כל הקשור והכרוך בו עומד לפתחו של מי שמואשם בפלילים, ובעניינו קיימות ראיות לכאורה ועילת מעצר, הרי שלא ניתן להעלים מכך עין.

15. בהתאם לאמור, סבורני, כי בנסיבות העניין, יש בחלופת מעצר שהוצעה במסגרת תסקיר המעצר כדי לאיין את מסוכנותו של העורר.

16. אשר על כן, הערר מתקבל בזאת. הדיון בעניינו של העורר יוחזר לבית המשפט המחוזי, אשר יקבע, בהתאם למיטב שיקול דעתו, את התנאים לשחרור העורר לחלופת מעצר.

ניתנה היום, י"ח באלול התשפ"ב (14.9.2022).

ש ו פ ט